

BÆRUM
KOMMUNE

Handlingsprogram 2021–2024, Pleie og omsorg

Kommunalsjef Morten Svarverud

7. Oktober 2020

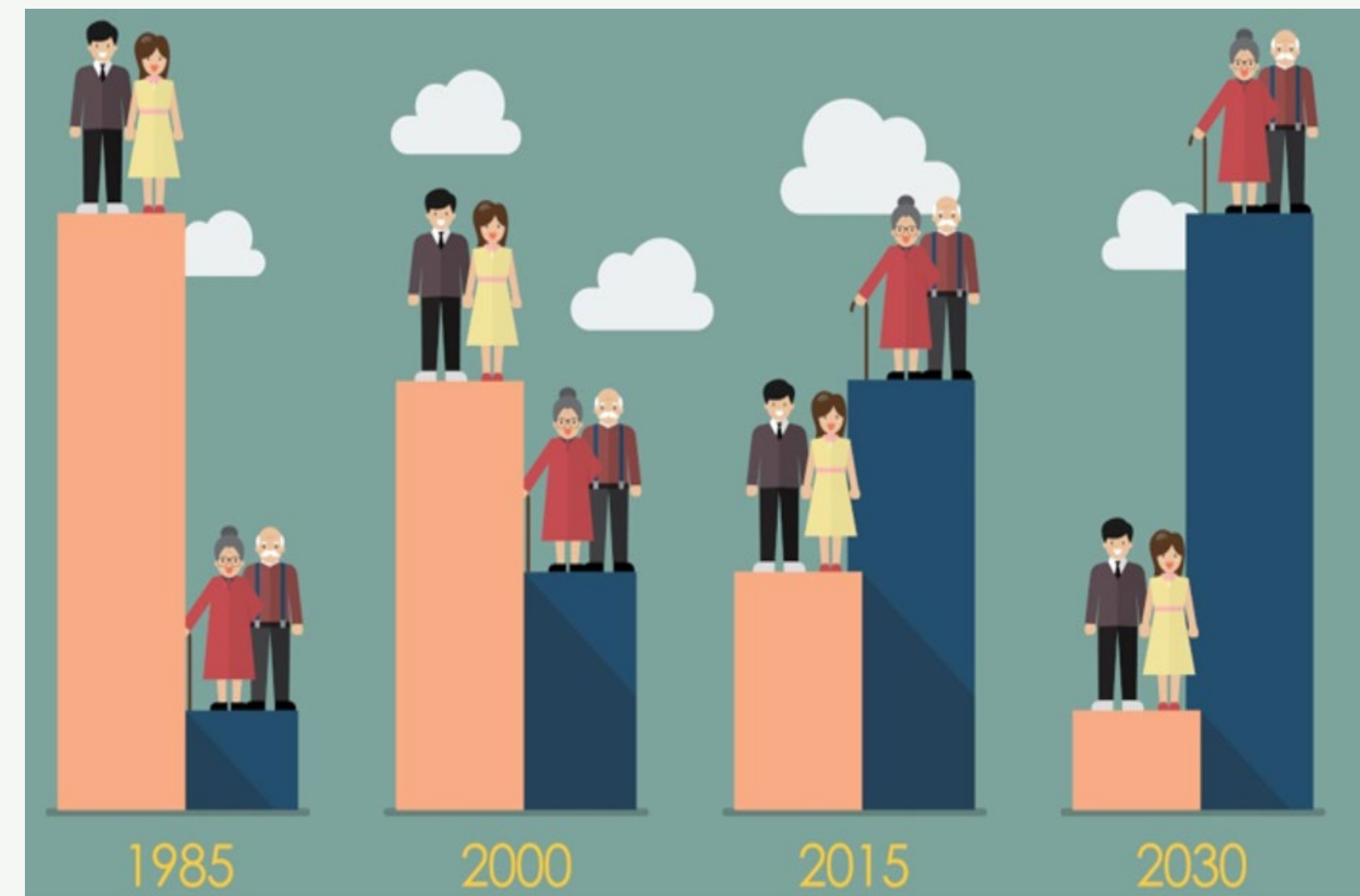
Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD · RAUSHET · BÆREKRAFT

Pleie og omsorg sine viktigste mål i handlingsprogramperioden er å ruste tjenesten for fremtidens endrede rammer, ved å sikre en langsiktig strategisk omstilling, Pleie og omsorg 2024

- ▶ Omstillingen er nødvendig for å blant annet møte
  - ▶ den forventede befolkningsveksten
  - ▶ økende andel eldre
  - ▶ økende behov for tjenester til mennesker med utviklingshemming
  - ▶ de store investeringene kommunen har foran seg

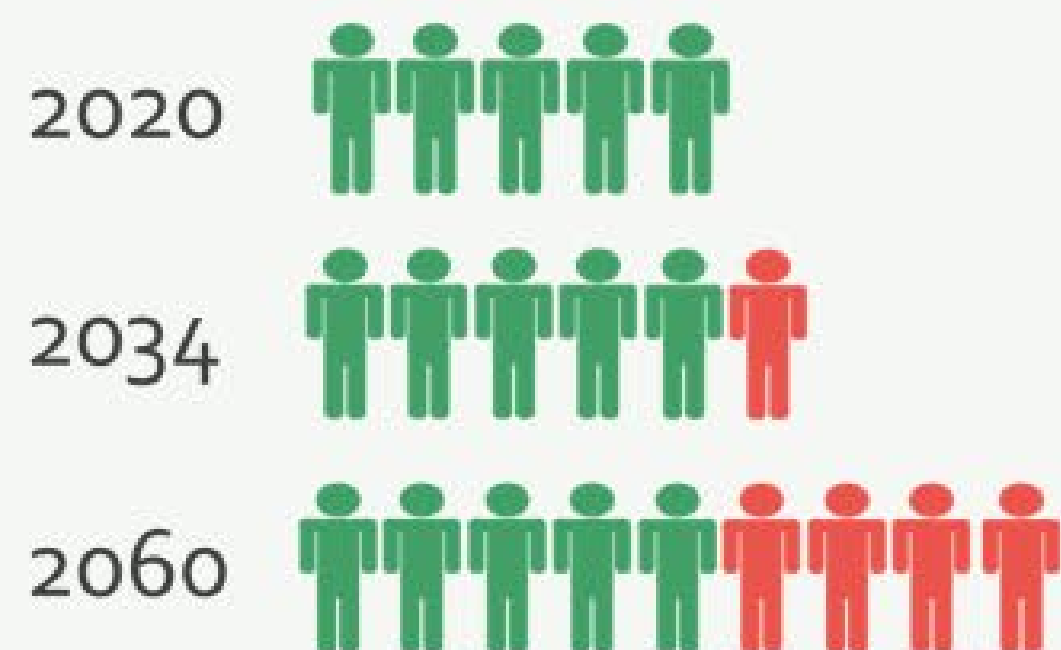
...og situasjon med koronapandemien vanskeliggjør dette ytterligere

Hvorfor PLO 2024?

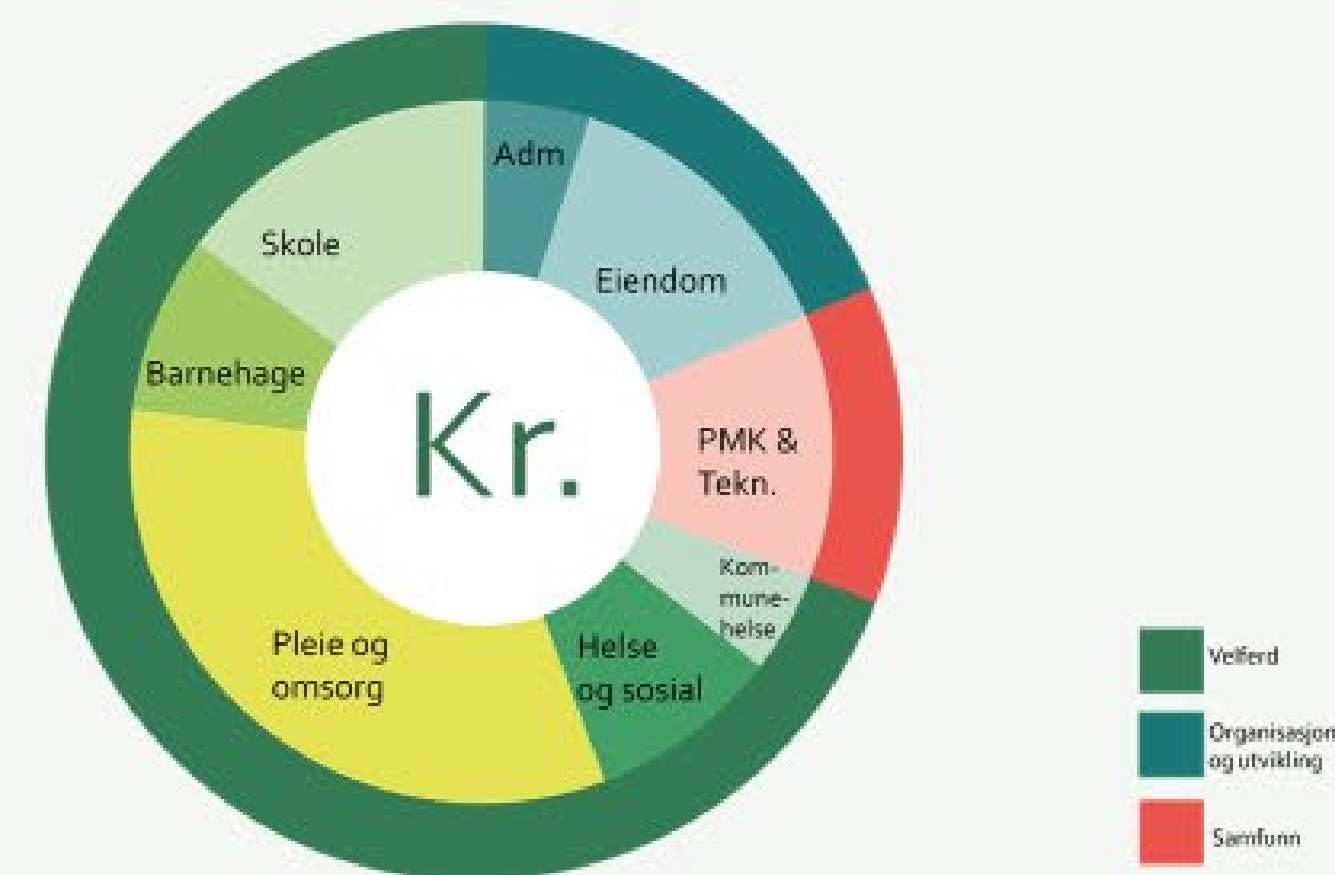
Fordi det blir mange flere eldre

Fordi det ikke blir nok personell

Fordi det ikke blir nok penger

– og vi vil ha god kvalitet på tjenestene også i fremtiden

Handlingsprogram 2021–2024, Pleie og omsorg

- ▶ Økonomiske utfordringer i den kommende handlingsprogramperioden:
  - ▶ koronapandemien har aktualisert dette ytterligere
  - ▶ krevende for Pleie og omsorg å sikre budsjettbalanse fremover
- ▶ Samtidig skal Pleie og omsorg
  - ▶ levere effektive tjenester med rett kvalitet
  - ▶ ha et godt arbeidsmiljø og lavt sykefravær
  - ▶ møte brukernes behov på en faglig forsvarlig måte

Kostnadsreducerende tiltak, Pleie og omsorg

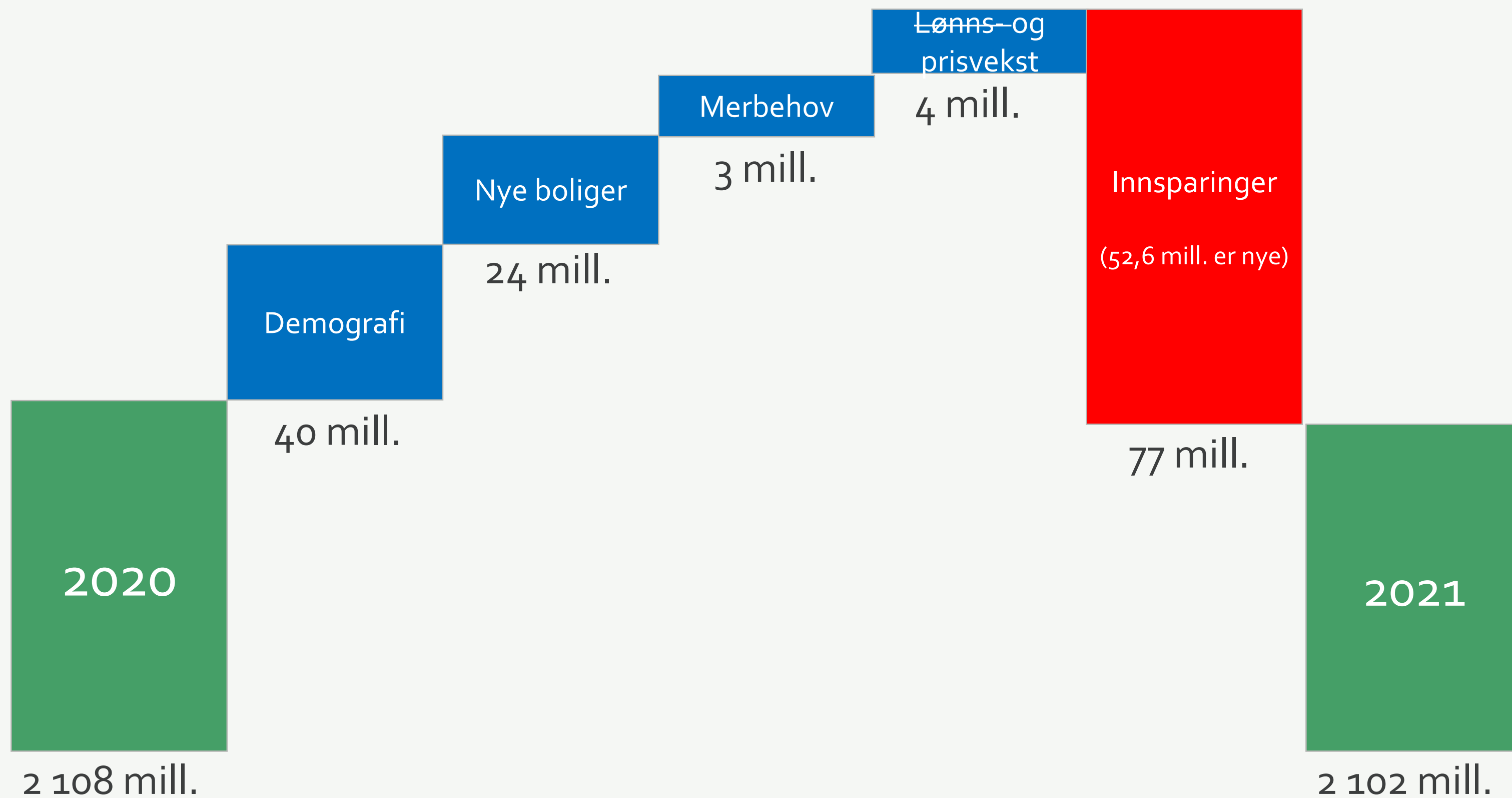
- ▶ Kommunedirektøren foreslår flere omfattende tiltak for å tilpasse og effektivisere tjenestene

Nr.	Programområde	Kostnadsreducerende kategorier, mill. 2020-kr	Budsjettramme ¹	2021	2022	2023	2024
3	Pleie og omsorg	Tjenesteutvikling/tilpasning	1 253,1	-33,3	-57,2	-72,9	-88,0
4	Pleie og omsorg	Effektivisering, inkludert digitalisering	749,9	-8,5	-10,8	-10,8	-10,8
5	Pleie og omsorg	Annet	92,0			-0,3	-2,0
Sum nye kostnadsreducerende tiltak HP 2021–2024				-41,8	-68,0	-84,0	-100,8

¹Budsjettrammen viser totalen av alle budsjettrammene som blir påvirket av tiltakene i kategorien.

- ▶ I tillegg foreslår Kommunedirektøren to fellestiltak i 2021 beløpende til omkring 10 mill.
  - ▶ rammekutt på en halv prosent
  - ▶ standardiserte satser per årsverk på ansattordninger som kurs, opplæring, mat og lignende

Netto budsjettutvikling fra 2020 - 2021

- *Lønnsvekst er ikke med i oversikten da lønnsoppgjør foreløpig bare er budsjettert sentralt for Bærum kommune*

Kostnadsreduserende tiltak, Pleie og omsorg

Tjenesteutvikling/tilpasning:

- ▶ Redusert dekningsgrad av plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester
- ▶ Redusere omfang og vekst av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- ▶ Redusert tilbud ved Bærum kommunale dagtilbud
- ▶ Avvikling av kjøp av rehabiliteringsplasser ved Centro Asistencial Noruego (CAN)

Effektivisering inkludert digitalisering

- ▶ Flere brukere får tjenester i omsorgsboliger for eldre
- ▶ Redusere seks årsverk som følge av effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser i Pleie og omsorg

Annet

- ▶ Redusere driftsutgifter til husleie for ambulerende hjemmetjenester

Tjenesteutvikling/tilpasning

Redusert dekningsgrad av plasser med heldøgns helse- og omsorgstjenester

- ▶ Gradvis redusere med 187 plasser frem mot 2024
  - ▶ Redusere dekningsgrad fra 23,3 % til 19,5 % i 2024
  - ▶ Gi tjenester i eget hjem
  - ▶ For å møte omstillingskrav, nødvendig å igangsette allerede fra 2021
- ▶ Konsekvens: Tjenestemottakerne får tjenester hjemme i stedet for på sykehjem/omsorgsbolig
- ▶ Redusert kostnad på 5,6 mill. i 2021, økende til 37,5 mill. i 2024
- ▶ Den pågående pandemien gjør det krevende å gjennomføre tiltaket i 2021
- ▶ LØFT-prosjektet sin fremdrift er forsinket på grunn av pandemien, noe som også virker inn på kommunens heldøgns plasser med helse og omsorgstjenester

Tjenesteutvikling/tilpasning

Redusere omfang og vekst av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

- ▶ Gjennomgå tildelingskriteriene – gir andre tjenester et like godt eller bedre tjenestetilbud?
- ▶ Revurdere vedtakene til brukere over 67 år
- ▶ Redusert kostnad på 4,9 mill. i 2021, økende til 6,5 mill. i 2024

Tjenesteutvikling/tilpasning

Redusert tilbud ved Bærum kommunale dagtilbud

- ▶ Øke samdrift med samlokaliserte boliger
- ▶ Strengere vurdering når vedtakene om dagtilbud årlig revurderes
- ▶ Arbeide for å avvikle avdeling Myrvangveien
- ▶ Konsekvens:
  - ▶ Utfordrende å møte den kommende veksten av yngre brukere
  - ▶ Vil kunne redusere kvalitet på dagtilbud til de som har tilbud i dag
- ▶ Redusert kostnad på 3,3 mill. i 2021, økende til 5,6 mill. i 2024

Avvikling av kjøp av rehabiliteringsplasser ved Centro Asistencial Noruego (CAN)

- ▶ I fremtidig omstilling er det nødvendig å prioritere tjenester til innbyggere som trenger det mest
- ▶ Redusert kostnad på 24 mill. fra 2022
- ▶ Dersom ingen innbyggere kan benytte seg av rehabiliteringstilbudet i CAN grunnet pandemien første halvår 2021:
  - ▶ Redusert kostnad knyttet til kjøp av plasser i 2021 på 10 mill.

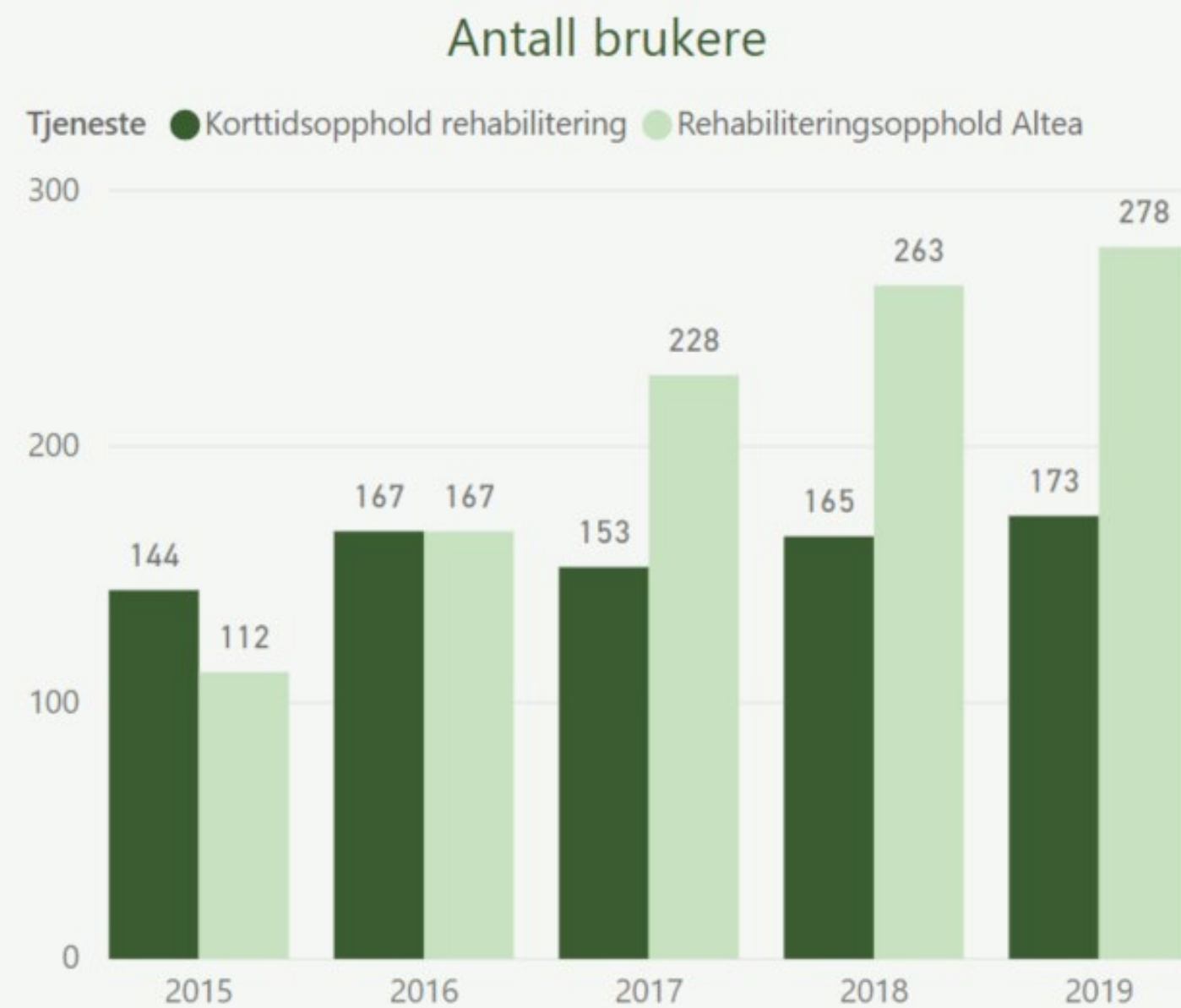
Antall plasser og tilgjengelighet i CAN

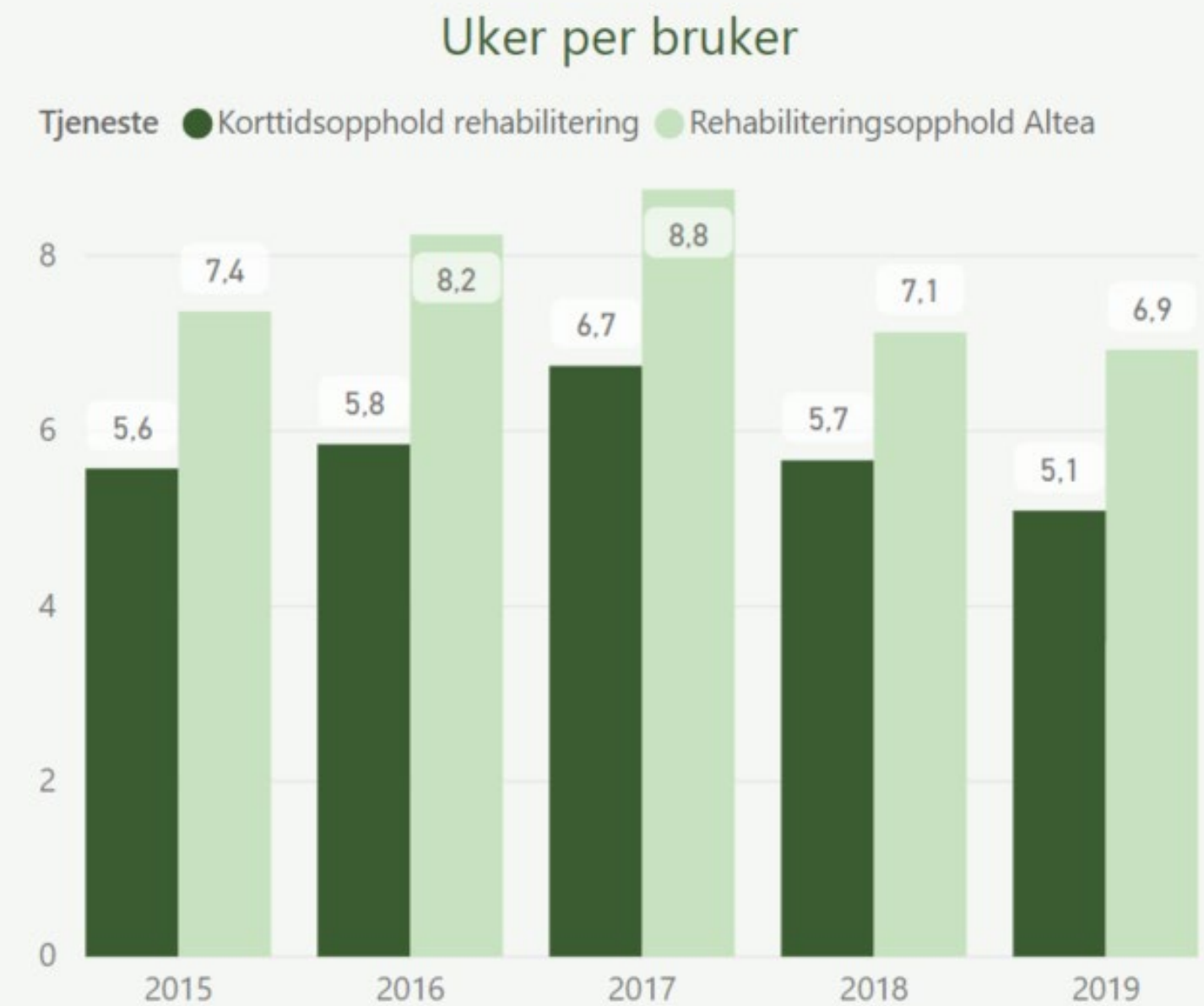
Antall tilgjengelige plasser for Bærum kommune har gradvis økt, og arbeidet med å finne alternative måter å øke dekningsgraden (utnytte kapasitet) begynte i 2015.

Omfanget av rehabiliteringsopphold i Altea har økt de siste årene

Antall brukere i Altea har økt jevnt de siste årene, mens rehabiliteringsopphold i Bærum har holdt seg stabilt

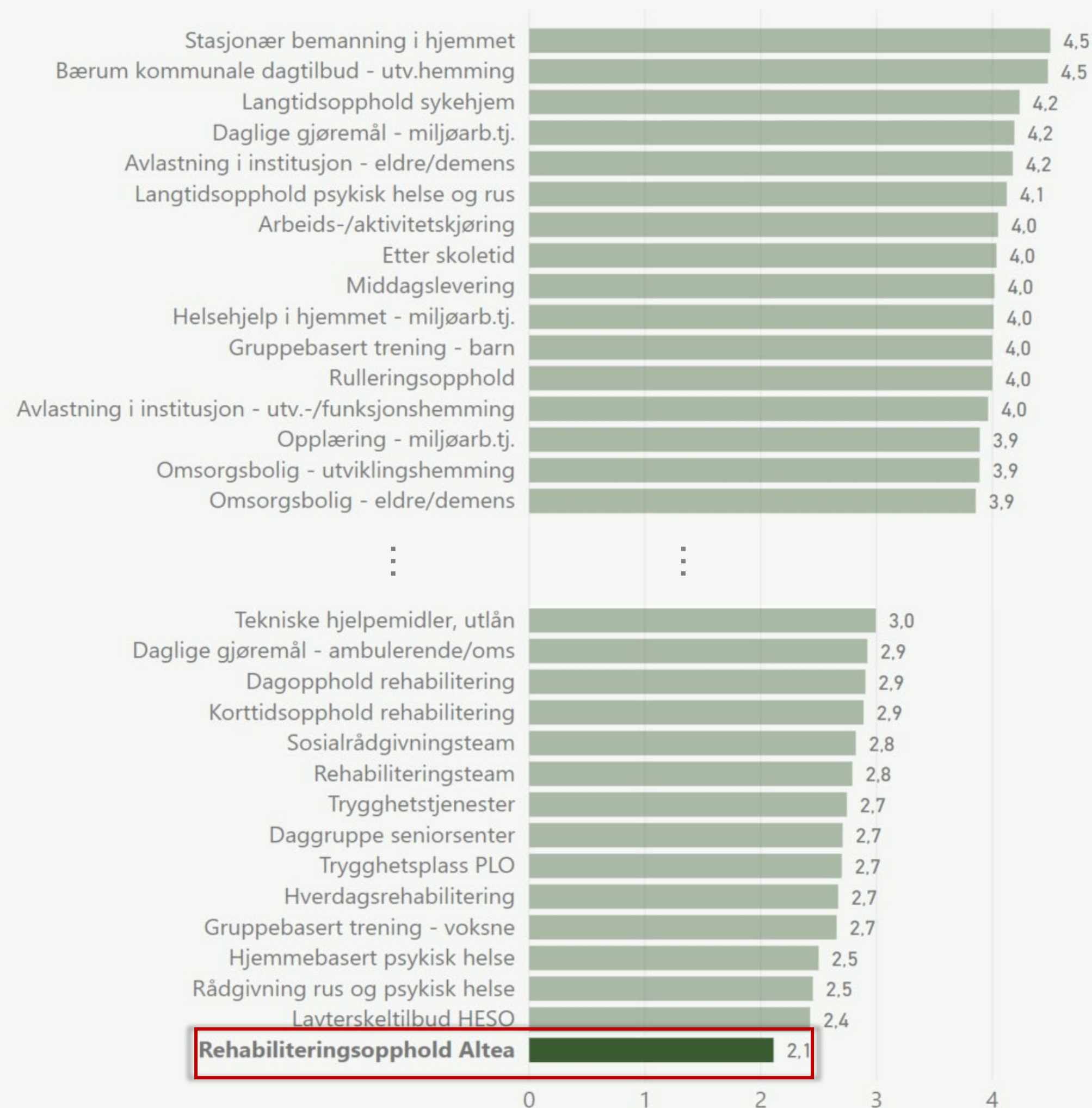

Selv om bistandsbehovet er lavere, får brukere tildelt lengre opphold i Altea enn rehabiliteringsopphold lokalt i Bærum. I 2019 fikk gjennomsnittsbrukeren tildelt 7 uker opphold i Altea

Relativt sett friskere brukere i Altea, sammenlignet med andre tjenester

Gjennomsnittlig IPLOS-score per tjeneste, 2019

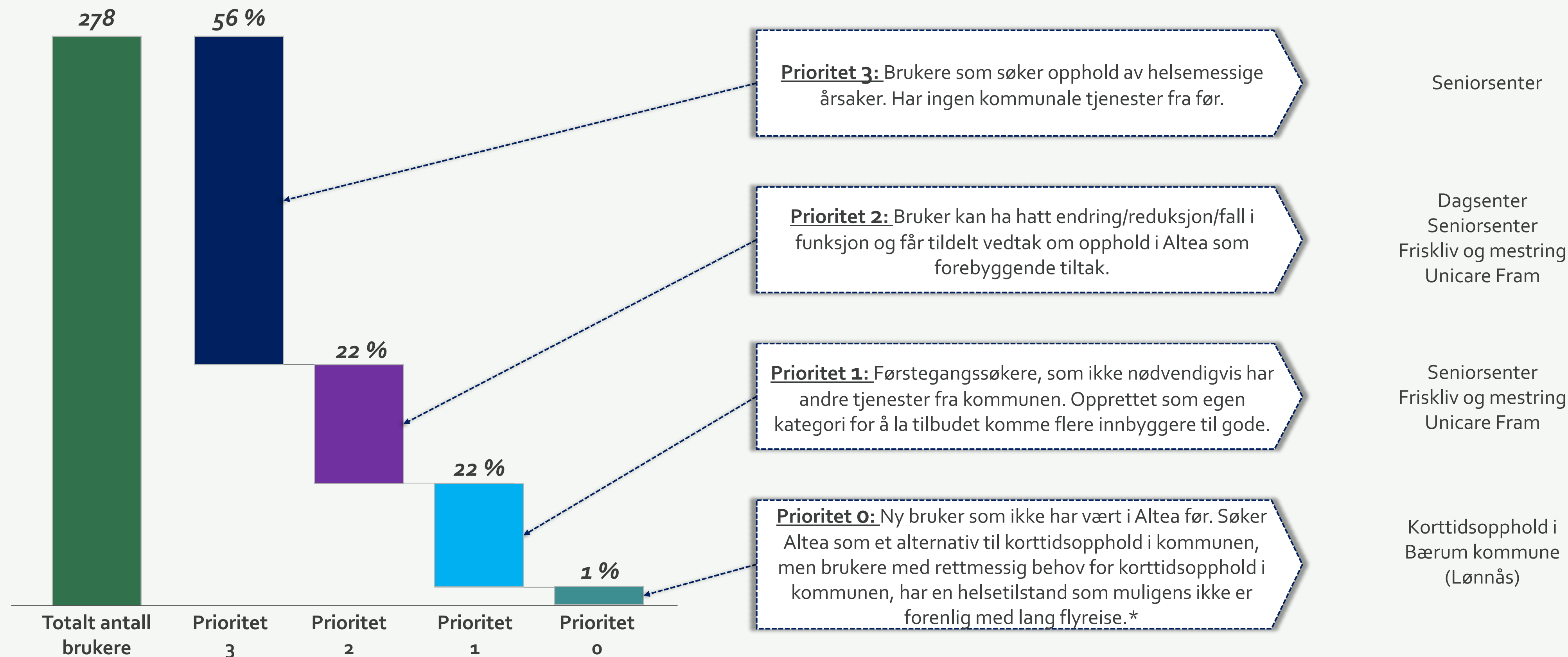
- Brukerne av rehabiliteringsopphold i Altea har det gjennomsnittlig laveste bistanndsbehovet av alle tjenester som registreres i Profil (kommunens elektroniske pasientjournal)
- I 2019 hadde gjennomsnittsbrukeren 2,1 i bistanndsbehov. Dette er 1,1 poeng mindre enn gjennomsnittet blant alle brukere
- Kun 10 % av brukerne er registrert med en diagnose noe som er blant det laveste av kommunens tjenestemottakere

Det finnes alternative tilbud i kommunen til alle brukere som har fått tildelt plass ved Altea

Oversikt over den interne kategoriseringen av ulike brukertyper (definert av behov) og antall i hver kategori:
(Estimert fordeling av antall brukere)

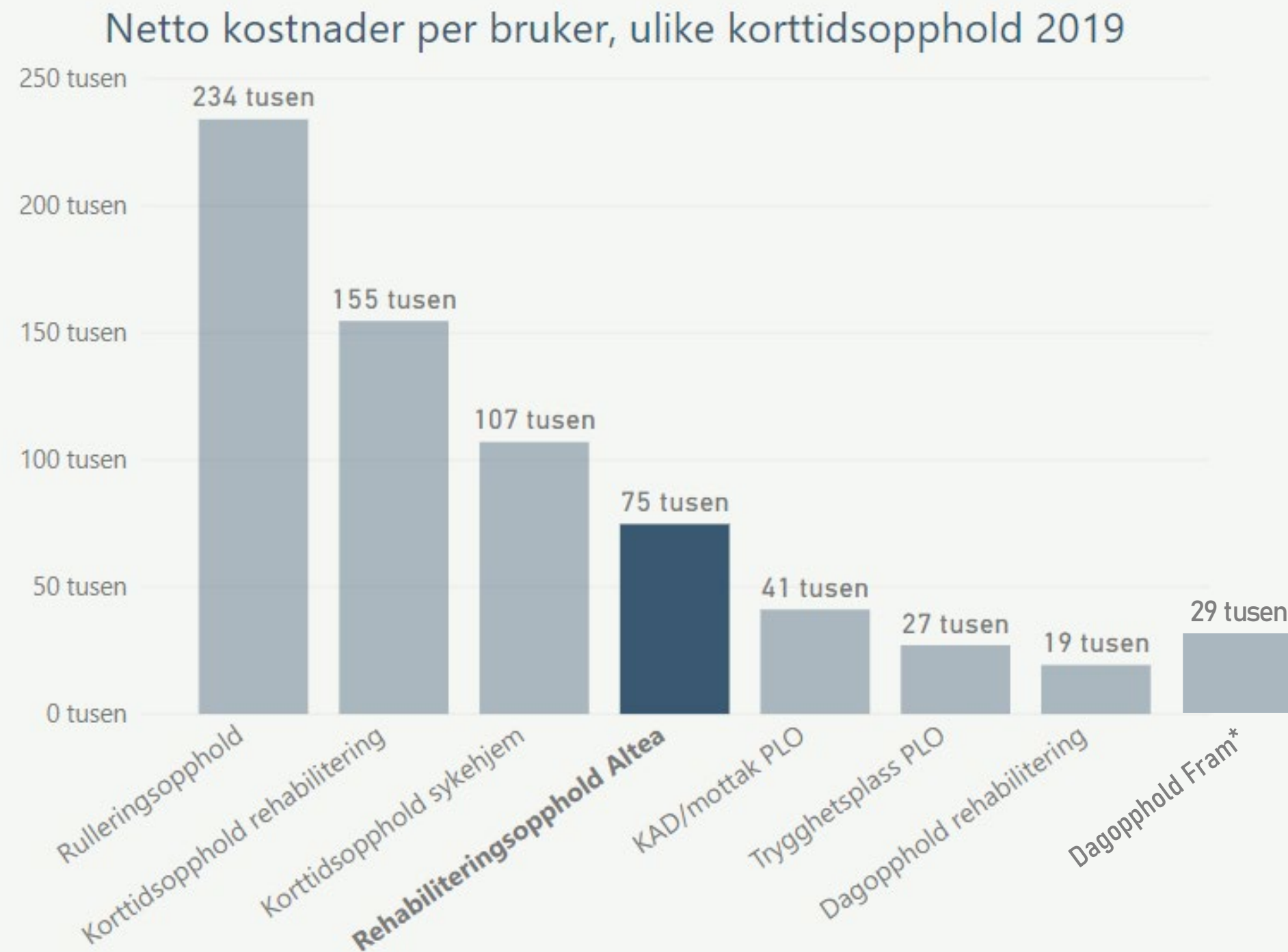
Forklaring av intern prioritet av søkere:

Ved avvikling av Altea vil disse brukerne få tilbud om:

*) Denne ene brukeren i 2019 fikk såpass store helseutfordringer under flyreisen at han måtte hentes av ambulanse på flyplassen og ble direkte innlagt på sykehus. Oppholdet ble forlenget til 12 uker før han var i stand til å reise hjem igjen. Oppgir å ikke ha hatt utbytte av oppholdet, grunnet helsetilstanden

Rehabilitering ved Altea fremstår som relativt billig per bruker, men det er viktig å sammenligne mot riktig type alternativt tilbud

- Rehabilitering i Altea er ikke sammenlignbart med korttidsopphold på rehabilitering i Bærum, da brukere på sistnevnte er vesentlig «dårligere» enn brukerne ved Altea. Sistnevnte kommer ofte rett fra sykehus eller andre rehabiliteringsinstitusjoner som Sunnaas.*
- En mer naturlig sammenligning er mot Dagopphold på UNICARE Fram, som har en mer lignende brukergruppe og hvor kostnad per bruker er vesentlig lavere.**

*) Kostnader til institusjonsopphold i Bærum er i praksis dyrere enn dette, da drift og avskrivning av sykehjemsbyggene er ekskludert.

***) På grunn av manglende data fra 2019 er kostnader til Dagopphold Fram beregnet ulikt. Her er kostnad per døgn beregnet fra årlig pris per plass, mens kostnad per bruker er beregnet ut fra 6 ukers opphold.

Oppsummering

**Dagens
gjennomsnittsbruker er
relativt sett friskere enn
brukere på andre tjenester**

- Uttrekk og sammenligning av IPLOS-scores (gjennomsnittlig bistandsbehov) viser tydelig at brukere som har fått tilbud om korttidsrehabilitering ved CAN er blant kommunens «friskeste» tjenestemottakere.
- Det er kun en liten andel av brukerne som har reelle rehabiliteringsbehov. Majoriteten av de som har fått vedtak om plass ved CAN har fått dette på grunnlag av helsefremmende årsaker.

**Vanskelig å videreselge
«ledige plasser», mens
kostnad for plassene er
belastet Pleie og omsorg
uansett**

- Bærum har de siste årene fått flere tilgjengelige plasser og har etter økt markedsføring dermed økt antall brukere (økt markedsføring mot alle seniorsentre, Røde Kors etc.) Tildelingspraksis er ikke endret i perioden.
- Plassene er allerede betalt, så kostnad for også ubenyttet kapasitet må uansett betales for.
- Meget krevende å få andre kommuner til kjøpe plasser fra Pleie og omsorg i fremtiden.

**Det finnes alternativer
tilbud til brukere**

- For brukere som har fått vedtak om plass i hovedsak grunnet helsefremmende årsaker vil disse kunne få tilbud om lettere og mindre kostnadsstunge tilbud i kommunen (dagsenter, seniorsenter etc.).
- For brukere med reelle rehabiliteringsbehov vil det være mulig å få dekket disse behovene gjennom tilbud ved f.eks. UNICARE Fram, og for brukere med store medisinske rehabiliteringsbehov dag eller døgnrehabilitering på Lønnås.
- For brukerne med fysisk store bistandsbehov som har fått vedtak, hvor det er usikkert om de er i fysisk god nok form for å tåle reisebelastningen vil vanlige korttidsopphold i kommunen være en bedre løsning.

**I sum en avveining om
dette er riktig bruk av
knappe midler**

- Relativt sett fremstår ikke korttidstilbudet ved Altea som veldig kostbart per bruker, selv om det mest nærliggende tilbudet (UNICARE Fram) er vesentlig billigere per bruker (Merk at dette er dagopphold, og ikke døgnbasert).
- Vurderingen nå dreier seg om kommunen kan ta seg råd til å tilby en slik tjeneste til våre innbyggere, samtidig som kommunen møter store budsjettmessige utfordringer (på kort og lang sikt).
- En vurdering rundt å avslutte Pleie og omsorg sin kontrakt om kjøp av plasser fremstår derfor som en avveining om hvorvidt man kan rettferdiggjøre at kommunen skal gi tjenester til en brukerguppe som er relativt «frisk», samtidig som det er knapphet på ressurser for å dekke behov til «sykere» innbyggere med store bistandsbehov i kommunen.

Effektivisering inkludert digitalisering

Flere brukere får tjenester i omsorgsboliger for eldre

- ▶ Tiden til brukerne økes fra 70,9 prosent til 73,5 prosent
- ▶ Mindre tid til administrative oppgaver, kjøretid og dokumentasjon
- ▶ Årlig besparelse på 4,9 mill.

Redusere 6 årsverk som følge av effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser

- ▶ 3 av årsverkene reduseres ved at medarbeidere i administrative stillinger går av med pensjon
- ▶ 3 av årsverkene reduseres ved nedbemanning i Enhet for helseinformatikk

Annet

Redusere driftsutgifter til husleie for ambulerende hjemmetjenester

- ▶ Finne alternative lokaler til de som leies på Ringhøyden for Bekkestua distrikt
- ▶ Redusert leiekostnad på 0,3 mill. i 2023, økende til 2,0 mill. i 2024

Prisendringer

Økning i brukerbetaling av trygghetspakken

- ▶ Trygghetspakke inkluderer trygghetsalarm, brann- og røykvarsler, elektronisk lås og bevegelsessensor
- ▶ Per mars 2020: 2 091 innbyggere som har trygghetspakken
  - ▶ Egenandel på 417 kroner per måned
  - ▶ I tillegg dekker Bærum kommune månedskostnad for den enkelte med 270 kroner
- ▶ Kommunen betaler leverandøren for montering og drift, samt håndtering av alarmer utrykning knyttet til trygghetsalarmen
- ▶ Kommunedirektøren foreslår å øke egenbetalingen fra 417 kroner til 687 kroner per måned fra 1.1.2021, slik at ordningen driftes til selvkost
- ▶ Tiltaket vil bety en økning i inntektene på 6,8 mill. årlig